

Lisbeth Smedegaard Andersens prædiken søndag sexagesima

Taler

Lisbeth Smedegaard
Andersen

Dato

6. februar 1994

Sted

Holmens Kirke

Omstændigheder**Prædikentekst**

Markusevangeliet kapitel 4, vers 26-32

Salmer

Højhedens Gud, som kom herved
Bøj, o Helligånd, os alle
Her vil ties, her vil bies
Vidunderligst af alt på jord
Mægtigste Kriste, menighedens Herre

FORSOMMERS MINDE, ALT GRØN PÅ KVIST...

Brorsons vintersalme, “Her vil ties, her vil bies”, er en salme om længslen. Det er egentlig en vekselsalme mellem Jesus og sjælen, og derfor sang vi den sådan før. Og så opdager man, at den ganske som de to små lignelser, vi har hørt, handler om det, der gror i det skjulte. Det, som Jesus viser den utålmodige, ventende menneskesjæl:

“Turteldue, kom at skue,
kom at skue bag gærdet hist!
Der skal du finde forsommers minde,
forsommers minde, alt grøn på kvist...”

Også vi mærker her i februar, at selvom det går mod lysere tider, så strenges vinteren, længslen melder sig stærkere, og i ventetiden spørger vi efter tegn på det, der skal komme.

“Her vil ties, her vil bies!” – en salme om menneskelivet, levet i forventningens tegn.

I dag fortæller Jesus os om det, vi venter på, nemlig Guds rige. Der er det særlige ved Markusevangeliet, at de allerførste ord, evangelisten overhovedet lader Jesus sige, handler om Guds rige: "Tiden er inde; Guds rige er nær; omvend jer og tro på evangeliet". Alligevel har Markus i sit evangelium kun to små lignelser, der fortæller noget om Guds rige, og det er de to, vi lige har hørt. De er enkle - her sker intet mystisk eller særligt, men de fortæller om noget, enhver af os ved, nemlig, at når sæden er sået, ligger den skjult i jorden og gror, og i den periode må vi væbne os med tålmodighed og vente. Men ét kan vi være sikre på: Når det vokser op, vil det udfolde sig som det, det er bestemt til: Et hvedekorn bliver til et hvedeaks, et agern til et egetræ, et hvedekorn til hvedeaks – og et sennepsfrø til en sennepsplante. Det er så enkelt, at det ikke rigtigt tilfredsstillende vores utålmodighed. Vi vil vide mere. Hvordan er Guds rige – og hvornår vil det komme? Er det noget, der kommer her på jorden – eller er det noget fremtidigt? Jesus giver ikke noget entydigt svar: "Guds rige kommer ikke, så man kan iagttage det eller så man kan sige: 'Se, her er det! Eller: Se dér!' For Guds rige er midt iblandt jer".

Midt iblandt os som et træ, hvor vore tanker og håb kan bygge rede. Et mægtigt træ. Der var for nogen tid siden et meget smukt fotografi af et træ i en af aviserne. Det var taget af en mexikansk fotograf, Sebastião Salgado, og det var fra Etiopien. Træet, ja, der var egentlig to træer, men særlig træet i forgrunden af billedet havde en stamme med en mægtig omkreds, gammel og knudret. Der skulle mindst 10 mænd til, hvis man skulle favne om den. Selvom man ikke kunne se træets krone på billedet, så vidste man, at den måtte være vældig stor og hvælve sig højt over dem, der sad under den. Og der sad mange, voksne og børn, hyllet i deres kapper sad de på jorden og hvilede som efter en lang vandring, medens lyset strømmede ned gennem grenene i tætte vifter af soldis. Nogle havde samlet sig i grupper, andre sad alene og så frem for sig, tavse; men det var en god tavshed og et fredfyldt billede: "Etiopien er måske det smukkeste land i verden, lyset er fantastisk, folket er aldeles vidunderligt", skrev fotografen. "Børnene er på trods af sulten vidunderligt stærke. Alt dette må du også have med i dine billeder. Kraften og skønheden, trods alt".

Skønheden var med i billedet såvel som kraften. Den lå ikke mindst i det lys, der faldt ned igennem løvet, så selvom man ikke så træets krone på fotografiet, så var den en væsentlig del af motivet. Og pludselig slog det mig, at det var et billede på Guds rige. Guds rige, der er midt iblandt os, skænker os ly for regnen, skygge for solen og hvile på vejen, så mennesker kan leve og være til selv dér, hvor der

hersker sult og fattigdom.

Men hvor vi netop alligevel skal leve og bære livet videre. Ikke det store, betydningsfulde »LIV« stavede med store bogstaver, men det uheroiske, almindelige liv, som ingen skriver om i aviserne. Men der er nogen, der skriver digte om det, blandt andet vores hjemlige Halfdan Rasmussen, der skildrer en gammel kvinde, der ved sit livs slutning ser tilbage på sit liv, og så fortæller hun:

“Mange børn og mange år
bar jeg ved mit hjerte.
Trygt at bære. Trygt især
når man har sin byrde kær.”

En hverdagserfaring, som ikke er de store armbevægelser værd, for når man bærer i kærlighed, så råber man ikke op om sin offervilje eller store indsats, men gør det, dagene kræver - også, fordi man ved, at uden bryderne – de lette som de tunge – var livet ingenting og satte intet spor:

“Ingenting at bære på:
Ingenting at favne.
Hvem har båret før du bar?
Spørg den blinde sne som svar?”.

Fotografiet fra Etiopien sætter nogle menneskers liv ind som led i en kæde, kæden af alle dem, der bærer med, dem, der bar, før vi nu bærer, og hvis arbejde ikke har sat sig spor på anden vis end som skridt på vejen mod det rige, Gud har lovet os: Her på jorden i enkelte øjeblikke og engang i fremtiden som noget, vi ikke ved.

Men vi har Guds løfte, og vi kan bære i tillid:

“Aldrig var det mer end mørkt.
Aldrig mørkt alene.
Altid bar vi i os selv
lys fra større himmelhvælv”.

Hvad mere behøver vi da at vide? Egentlig ikke mere.

Men Gud ved, at vores tro behøver billeder, og netop sådan - gennem symboler og billeder – taler biblen om Guds rige. Den lægger det både her på jorden og i en ukendt fremtid. Som et rige, hvor “ulven skal gå hos lammet, panteren hvile hos kuddet, kalven og ungløven græsse sammen, dem driver en lille dreng”. Eller som en by, strålende af guld og hvis grundsten er ædelstene og hver af de tolv porte af én stor, skinnende perle. Billedet af sennepstræet, hvor fuglene bygger rede er jo også et billede. Billeder, og ikke beskrivelser. For i det øjeblik, vi tror, at vore billeder og tanker er beskrivelser af noget, der *er* sådan - i det øjeblik låser vi livet og vore forventninger fast. Vores erfaring har vist os, at når vi vil bygge riget her på jorden og lægge retningslinier for, hvordan det skal være - da bliver det til et helvede på jorden. Men historien viser os også, at gør vi os færdige billeder af det, der ligger i fremtiden, ved “Verdens ende” eller Dommedag - af himmel eller helvede, af dom og fortabelse, så gror de til visioner, der enten gør livet her til noget foreløbigt, der blot skal udholdes - eller til år, levet i angst for, hvad der engang vil ramme os efter døden.

Guds rige - det rummes ikke i én lignelse. Ikke i to. Måske ikke i tusind. Men én af dem er: Det er som et træ, der er større end alle andre vækster, og det har så store grene, at himlens fugle kan bygge rede i dets skygge. Himlens fugle og alverdens folkeslag.

Vi må altså nøjes med at se “i et spejl, i en gåde”, som Paulus siger. Men ét ved vi: Det gror, og en dag vil det komme. Det kan være svært at holde det fast i tunge tider. Vi kan finde verden så ond, at vi mister både troen og modet, og livet kan blive så elendigt, at forventningen forsvinder. Vi ved det fra vore egne erfaringer, men vi hører også i evangelierne, at disciplene mistede modet i dagene mellem Langfredag og Påskemorgen, da Jesus lå i graven.

Jesus kalder sådanne tider uden lys for ventetider. Da må vi som bonden sove og stå op, nat og dag, medens vi gør vort daglige arbejde og passer vore pligter over for Gud og næsten. Men hele tiden ved vi, at Guds rige er nær. Jesus har bragt det, og det gror i det skjulte. Og det gør det, selvom vi må leve med, at han ikke selv er her, og at vi endnu ikke kan se hans rige - præcis på samme måde som vi ikke kan se den hvede, der blev sået på markerne i efteråret eller de løg, vi satte i haverne i november. De er ude af vore hænder, men vi har dem alligevel som en forventning om, at hveden en dag vil bære frugt, at løget vil blomstre. Det er der, selv om det er skjult.

Forventningen gør, at ventetiden kan være frugtbar. Vi kan bruge dagene i tiltro til, at der kommer noget ud af det, vi gør. At noget modnes, at også vore dage er trin mod det, der skal komme. Guds rige gror, og ventetid er væksttid - det er Guds løfte til os.

Gror, til høsten kommer – igen må vi bruge et billede om det, vi venter på: Døden og opstandelsen. Døden ved vi om, og den skræmmer os. Vi gør os mange tanker. Nogle af dem fører til spekulationer som tidens mange tanker om reinkarnationen. Men spekulationerne er dybest set udtryk for manglende tillid til Gud. Vi vil ikke se i øjnene, at død er død - og at det i kristen forstand betyder, at når vi bærer vore døde til graven, så hviler de dér til den yderste dag. Håbet består ikke i, at de fødes igen i en anden jordisk skikkelse, men håbet ligger i, at selv om de ligger i jorden og bliver til jord eller aske, så er de ikke glemt af Gud. De venter. De er skjult – til opstandelsens dag. Hvornår og hvordan behøver vi ikke bekymre os om, for det er Guds sag – alt, hvad vi ved, er, at hans rige er nær.

Jesus bragte det – det var synligt i hans nærhed, og vi kan stadig opleve det i glimt, hvis vi blot har øjne at se med: Det er i kærlighed, i fællesskab, i samhørighed. Engang vil det komme fuldt synligt, og da kommer det som det, Gud har bestemt – og ikke som noget som helst andet. Ganske som det lille sennepsfrø bliver til et træ, hvis grene skygger, så fuglene kan bygge reder deri – skygger og skærmer, så også vore håb og længsler kan leve deri:

“Aldrig var det mer end mørkt.
Aldrig mørkt alene.
Altid bar vi i os selv
lys fra større himmelhvælv.

Våren smelter is og sne.
Fjældets sider grønnes.
Liv blir skabt og liv forgår.
Hvem kan fatte? Hvem forstår?

Furet er mit ansigt nu.
Trætte mine hænder.
Lys i mørket kan jeg se.
Er det stjærner eller sne...?”

At tage imod livet, hvor modsigelsesfyldt det end kan være - at leve det i undrende tillid, også når mønsteret og meningen fortaber sig i mørke og kaos – er det ikke opstandelsestro i en ventetid:

“Lys i mørket kan jeg se
er der stjærner eller sne...?”

Amen

Kilde

"Prædikener fra i går til i morgen – en postil over 2. tekstrække", side 90-95. Redigeret af Sabine Bech-Hansen, Peter Hedegaard og Henrik Wigh-Poulsen. Forlaget ANIS. 1995.

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 1900-tallet, Seksagesima

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/lisbeth-smedegaard-andersens-praediken-soendag-sexagesima>